

Rapport om solvens og finansiell stilling 2022

Hallingdal Gjensidig Brannkasse

31.12.2022

Innhold

Sammendrag.....	3
A. Virksomhet og resultater.....	3
A.1 Virksomhet	3
A.2 Forsikringsresultat.....	4
A.3 Investeringsresultat.....	4
A.4 Resultat fra øvrig virksomhet	5
A.5 Andre opplysninger.....	5
B. Systemet for risikostyring og internkontroll.....	5
B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll.....	5
B.1.1 Roller og ansvar for administrasjon, ledelse og nøkkelposisjoner.....	5
B.2 Krav til egnethet	9
B.3 Risikostyringssystem inkludert ORSA	9
B.3.1 Risikostyringssystem	9
B.3.2 ORSA-prosessen	10
B.4 Internkontrollsystem.....	11
B.4.1 Daglig leder	11
B.4.2 Risikostyringsfunksjonen.....	11
B.4.3 Etterlevelsesfunksjonen.....	11
B.4.4 Aktuarfunksjonen	12
B.5 Internrevisjonsfunksjonen.....	12
B.6 Utkontraktering.....	12
C. Risikoprofil.....	13
C.1 Forsikringsrisiko	13
C.2 Markedsrisiko	14
C.3 Motpartsrisiko	15
C.4 Likviditetsrisiko.....	15
C.5 Operasjonell risiko.....	15

C.6 Andre vesentlige risikoer	15
D. Verdsettelse for solvensformål	15
D.1 Eiendeler	16
D.2 Forsikringstekniske avsetninger	17
D.3 Andre forpliktelser	18
E. Kapitalstyring.....	19
E.1 Ansvarlig kapital.....	19
E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	20
E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet	20
E.4 Forskjeller mellom standardformelen og interne modeller som brukes	21
E.5 Brudd på minstekapitalkravet og brudd på solvenskapitalkravet	21
Vedlegg	21

Sammendrag

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er et lokalt selvstendig forsikringsselskap med arbeidsområde i kommunene Gol, Hemsedal, Nesbyen, Flå, Ål, Hol, Rollag, og Nore og Uvdal. Selskapet hadde i 31.12.2022 sitt 133 driftsår. Selskapet er eid og styrt av medlemmene. Hver kunde med løpende brannforsikring er medlem. Tabellen nedenfor viser Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin kapitaldekning av solvenskapitalkravet (SCR) og minstekapitalkravet (MCR).

Dato	Kategori	Tellende kapital	Kapitalkrav	Differanse	Kapitaldekningsgrad
2022-12-31	SCR	347 653	88 673	258 980	392%
2021-12-31	SCR	376 745	111 329	265 416	338%
2022-12-31	MCR	310 703	27 818	282 886	1,117%
2021-12-31	MCR	343 797	27 832	315 965	1,235%

A. Virksomhet og resultater

A.1 Virksomhet

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har konsesjon på brann- og naturskadeforsikring og distribuerer andre forsikringer innen privat næringsliv og landbruk på vegne av Gjensidige Forsikring ASA.

Brannkassen har en markedsandel på ca. 45 %. Porteføljen til Hallingdal Gjensidig Brannkasse karakteriseres av langvarige kundeforhold og de ansatte er erfarne. Likevel er det en risiko for at aktører øker konkurransen lokalt gjennom aggressiv prising. *Navn og juridisk form*

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er stiftet i Norge og er et Gjensidig selskap. Adressen til det registrerte kontoret er:

Sentrumsvegen 60, 3550 Gol

Finansiell tilsynsmyndighet

Hallingdal Gjensidig Brannkasse er under tilsyn av:

Finanstilsynet

Revierstredet 3, 0151 Oslo

Ekstern revisor

Ekstern revisor for Hallingdal Gjensidig Brannkasse er:

RSM Norge AS

Vesentlig tilknyttede selskap

Som nevnt over er Hallingdal Gjensidig Brannkasse eid og styrt av medlemmene som består av selskapets kunder. Derfor er det ingen selskap på eiersiden.

Antall ansatte

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har 16 faste ansatte, hvorav 9 er kvinner og 7 er menn.

A.2 Forsikringsresultat

Tabellen under viser premier, erstatninger og kostnader tilknyttet driften av Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin forsikringsvirksomhet pr. 31.12.2022.

Forsikringsresultat	2022-12-31	2021-12-31	Endring
Brutto opptjent premie	37 144	36 041	1 103
Brutto erstatningskostnader	-29 656	-8 360	-21 296
Brutto driftskostnader	-24 915	-21 977	-2 937
Sum	-17 427	5 703	-23 130

Historien tilsier at skadeprosenter på brann varierer mye. Over tid forventes samme skadebelastning som 10 års historikken viser; ca. 55 % brutto skader. Selskapet vil fortsette arbeidet med forebygging som et verktøy for å skape lønnsomhet i egen forretning.

Hallingdal Gjensidig Brannkasse benytter reassuranse for å begrense sin samlede risikoeksponering, samt å redusere volatiliteten i sine skader og dermed forsikringsresultatet.

A.3 Investeringsresultat

Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin kapitalforvaltning har som formål å balansere risiko og avkastning på en måte som etterlever alle regulatoriske kapitalkrav og passer selskapets risikovilje. Dette oppnås ved å holde en portefølje som er diversifisert innad og mellom ulike aktivaklasser.

De ulike aktivaklassene bidrar med ulike inntekter, for eksempel renter, leie og utbytte. I tillegg til dette kommer realisert og urealisert avkastning. Tabellen under viser investeringsresultatet pr. 31.12.2022

Investeringsresultat	SUM
Renter	2 824
Utbytte	2 689
Leie	451
Realisert verdiendring	-1 473
Urealisert verdiendring	-37 437
Sum	-32 947

A.4 Resultat fra øvrig virksomhet

Som nevnt tidligere i kapitlet, mottar Hallingdal Gjensidig Brannkasse provisjonsinntekter fra Gjensidige Forsikring ASA for salg og servicearbeid. Disse inntektene var på MNOK. 20,042 pr. 31.12.2022.

A.5 Andre opplysninger

Det er ingen andre relevante opplysninger om virksomhet og resultater pr. 31.12.2022

B. Systemet for risikostyring og internkontroll

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

B.1.1 Roller og ansvar for administrasjon, ledelse og nøkkelposisjoner

Internt organisasjonskart pr. 31.12.2022:

Styringsdokumenter

Hallingdal Gjensidig Brannkasse opererer med et styringsdokumenthierarki med overordnede policyer og underliggende rutiner, instruksjer og arbeidsbeskrivelser der dette er hensiktsmessig. Dokumentene gjennomgås minimum årlig og oppdateres ved regelverksendringer. Dokumentene har lik oppbygning og samtlige inneholder aktuelle definisjoner, prinsipper for området og fordeling av roller og ansvar.

Selskapet opererte med følgende policyer i 2022:

Dokumentnavn
Policy for risikostyring og internkontroll
Policy for ORSA
Policy for reassuranse
Policy for skadeoppgjør
Policy for klagebehandling
Policy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering
Policy for utkontraktering
Policy for datakvalitet og rapportering
Policy for egnethetsvurdering
Policy for informasjonssikkerhet
Policy for lønn og godtgjørelser
Policy for personvern
Policy for etiske retningslinjer
Policy for krise-, beredskaps- og kontinuitetsplaner
Policy for overføring av risikoer som overskrider MNOK 100
Policy for kjøp av tjenester fra ekstern revisor

Styret

Styret har ansvar for strategi og forvaltningen av selskapet, herunder å sikre at selskapet er forsvarlig organisert, med tilstrekkelige ressurser, oppfølging av utkontraktert virksomhet og forsvarlige styrings- og kontrollsystemer. Styret skal fastsette budsjetter og overordnede styrende dokumenter, holde seg oppdatert om selskapets økonomiske situasjon og føre tilsyn med daglig ledelse.

Styret delegerer ansvar for visse funksjoner til revisjonsutvalget og risikoutvalget. Det samlede styret fungerer som revisjonsutvalg. Styremedlemmene skal ivareta de interesser som tjener selskapet og skal ikke representere noen interessegruppe, men møter i styret og er ansvarlige som individuelle personer.

Styret skal påse at risikostyring og internkontroll i brannkassen er i tilstrekkelig omfang og gjennomføres på en systematisk måte.

Styret har blant annet ansvar for følgende:

- Fremlegge for generalforsamlingen fullstendig og revidert regnskap med beretning for foregående år og forslag til anvendelse av årsoverskudd eller dekning av underskudd
- Ansette daglig leder og øvrig ledende personale, fastsette vedkommendes lønns- og arbeidsvilkår samt beslutte de generelle lønns- og arbeidsvilkår for øvrige ansatte. Styret kan delegere myndighet for andre ansatte enn daglig leder.
- Forvalte selskapets midler og påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.
- Godkjenne forsikringsvilkår og premietariffer.
- Sørge for forsvarlig organisering av selskapet.
- Fastsette instruks for styrets arbeid og for daglig leder.
- Fastsette retningslinjer for internrevisjonen.
- Treffe vedtak om opptak av fremmedkapital (innlån) som ikke skal inngå i selskapets ansvarlige kapital.
- Fastsette mål, strategi og overordnede retningslinjer for virksomheten. Det skal fremgå hvilken risikoprofil selskapet skal ha, samt hvilke risikorammer som gjelder der dette er relevant.
- Fastsette prinsippene for risikostyring og internkontroll for selskapet som helhet og på de ulike aktivitetsområdene.
- Påse at risikostyringen og internkontrollen gjennomføres og overvåkes.
- Behandle rapporter fra intern- og eksternrevisor.
- Evaluere sitt arbeid og sin kompetanse knyttet til selskapets risikostyring og internkontroll minimum årlig.

Styrets ansvar er for øvrig presisert i selskapets styrende dokumenter under de respektive områder.

Revisjonsutvalget har ansvar for følgende:

- Finansiell rapportering, med hovedvekt på eventuelle endringer i regnskapsrapporter, vesentlige vurderingsposter samt eventuelle forhold der revisor er uenig med administrasjonen.
- Internkontroll og risikostyring, herunder overvåke at selskapet har tilfredsstillende internkontroll, risikovurderingssystemer og regnskapsprosesser.
- Forholdet til internrevisor.

Risikoutvalget har ansvar for følgende:

- Forberede styrets vurdering av risiko og samlet kapitalbehov.
- Ha jevnlig kontakt med risikostyringsfunksjonen og motta relevant rapportering fra kontrollfunksjonene.
- Minst årlig gjennomgå selskapets styrende dokumenter for risikoområdet samt overvåke at disse følges.
- Vurdere om prisingen av selskapets produkter tar hensyn til forretningsmodell og risikostrategi.

B.2 Krav til egnethet

Egnethetskrav knytter seg til utdanning, erfaring, økonomiske forhold og adferd. Personer underlagt krav til egnethet, skal ha den nødvendige kompetansen til å utøve stillingen eller vervet, skal ikke være dømt for straffbare forhold eller ha utvist en adferd som gir grunn til å anta at stillingen ikke blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

I selskapet er følgende stillinger, roller og funksjoner underlagt krav til egnethetsvurdering:

- Styreleder og styremedlemmer
- Daglig leder og eventuelt andre faktiske ledere
- Leder for nøkkelfunksjon i forsikringsforetak
- Nøkkelfunksjon
- Ansatte beskjeftiget med forsikringsdistribusjon
- Hvitvaskingsansvarlig

Kravet om egnethetsvurdering gjelder også der overnevnte funksjoner/stillinger er utkontraktert. I henhold til selskapets Policy for egnethetsvurdering, skal selskapet sikre at kravene til egnethet til enhver tid er oppfylt. Dette gjelder også personer med personlige konsesjoner. Selskapet skal sikre at endrede forhold som kan påvirke den eksisterende egnethetsvurderingen av personer i roller med egnethetskrav, fanges opp.

Styret evaluerer årlig sin egnethet.

B.3 Risikostyringssystem inkludert ORSA

B.3.1 Risikostyringssystem

Risikostyring og intern kontroll er en kontinuerlig prosess – iverksatt, gjennomført og overvåket av Brannkassens styre, ledelse og øvrige ansatte, anvendt i fastsettelse av strategi og på tvers av virksomheten, utformet for å identifisere potensielle hendelser som kan påvirke virksomheten og for å håndtere risiko slik at den er i samsvar med virksomhetens risikoappetitt, for å gi rimelig sikkerhet for måloppnåelse innen følgende områder:

- Målrettet, effektiv og hensiktsmessig drift
- Risikoprofil i samsvar med Brannkassens risikoappetitt og risikotoleranse
- Pålitelig intern og ekstern rapportering
- Overholdelse av lover og regler, samt interne retningslinjer
- Redusere potensielle tap og beskytte informasjon, systemer, eiendeler og ansatte.

Risikostyringsprosess

Med utgangspunkt i definerte mål og strategier for virksomheten foretas det minst én gang årlig en gjennomgang av vesentlige risikoer for alle virksomhetsområder, samt selskapets risikoprofil. Det foretas for alle virksomhetsområder en systematisk vurdering av hvorvidt Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin risikostyring og internkontroll er tilstrekkelig for å håndtere selskapets identifiserte risikoer på en forsvarlig måte.

Dersom risikonivå ikke er i henhold til Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin risikoprofil implementeres risikojusterende tiltak.

Risiko vurderes i forhold til sannsynlighet og konsekvens knyttet til:

- Økonomi
- Omdømme
- HMS

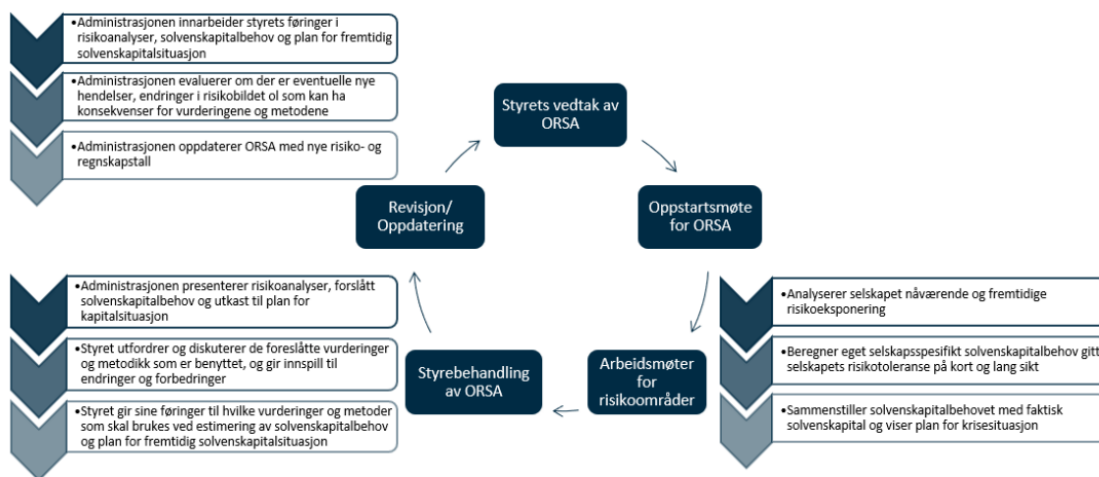
Slike vurderinger utføres som en del av ORSA prosessen, men vurderes også dersom det inntreffer hendelser som kan påvirke sannsynlighets- og konsekvensnivåene.

Risikoen innenfor de enkelte virksomhetsområder rapporteres årlig til styret som gjennomgår virksomhetsområdenes risikobilde og den samlede risiko for selskapet i forhold til mål

B.3.2 ORSA-prosessen

Hensikten med ORSA-prosessen er å vurdere solvenskapitalbehovet på kort og lengre sikt og hvordan dette kapitalbehovet skal tilfredsstilles. Videre skal det komme frem hvordan selskapet arbeider med overholdelse av de regulatoriske minimumskravene til kapital.

ORSA-prosessen er en sentral del av styrings- og beslutningsunderlaget i selskapet. Vurderinger av effekten på kapitalbehovet er en integrert del av alle beslutninger om vesentlige endringer i kapitalforhold, strategier, produkter, forretningsområder, rammer, policyer, etc.

ORSA-dokumentet er godkjent av styret og kapitalen er beregnet i samsvar med selskapets faktiske risikoprofil.

B.4 Internkontrollsystem

Selskapet har organisert sitt linjeforsvar iht. finansforetaksloven § 13-5 Forsvarlig virksomhet. God forretningsskikk. Dette innebærer blant annet:

- Klare roller og ansvarsfordeling mellom styret, ledelsen, operative funksjoner og nøkkelfunksjoner nedfelt i styrende dokumenter
- Operativ førstelinje med ansvar for drift og internkontroll i egne enheter
- Uavhengige kontrollfunksjoner i andre- og tredjelinje uten oppgaver i drift

Selskapets risikostyring og internkontroll opererer innenfor førstelinjen. Daglig leder har ansvar for å sørge for at selskapet opererer innenfor de retningslinjer, rutiner og mandater som er satt.

Funksjonene i andrelinjen har ansvar for å overvåke, evaluere og rapportere hvordan det overordnede risikobildet ser ut. Funksjonene skal ha en rådgivende rolle, men har ikke anledning til å påvirke risikoprofilen i selskapet.

Internrevisor skal revidere hvorvidt første- og andrelinjeforsvaret gjør en tilstrekkelig jobb i henhold til rammene som er satt. Internrevisor rapporterer direkte til styret.

B.4.1 Daglig leder

Daglig leder er sentral for å etablere et godt kontrollmiljø på alle nivåer i brannkassen, skal legge til rette for god kommunikasjon internt i organisasjonen, så vel som et åpent samspill om disse forholdene med styret og kontrollfunksjonene. Daglig leder skal legge frem og regelmessig gi styret underretning om selskapets risikosituasjon, virksomhet for øvrig og resultatutvikling. Daglig leder skal følge opp utkontraktert virksomhet på lik linje med ikke-utkontraktert virksomhet.

B.4.2 Risikostyringsfunksjonen

Finansforetaksloven stiller krav om at alle forsikringsselskap skal ha en uavhengig kontrollfunksjon for risikostyring. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for å overvåke brannkassens risikostyringssystem og risikoprofil og skal ha oversikt over de risikoer Brannkassen er eller kan bli eksponert for. Dette inkluderer å rapportere om utvikling av risiko på de viktigste risikofaktorer og at virksomheten er innenfor styrevedtatt risikoappetitt.

Risikostyringsfunksjonen er utkontraktert til Gabler AS.

B.4.3 Etterlevelsesfunksjonen

Finansforetaksloven stiller krav om at alle forsikringsselskap skal ha en uavhengig kontrollfunksjon for etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. etterlevelsesfunksjonen er en uavhengig funksjon som overvåker og følger opp internkontrollen som gjennomføres av ledelsen og ansatte i selskapets operative funksjoner. Etterlevelsesfunksjonen skal bidra til at selskapet ikke pådrar seg offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av at lover, regler og

standarder ikke etterleves. Funksjonen skal identifisere, vurdere, gi råd om, overvåke og rapportere om etterlevelsrisikoen i selskapets virksomhetsområder, og skal rapportere eventuelle brudd på lover, regler og standarder til daglig leder.

Etterlevelsfunksjonen er utkontraktert til Gabler AS.

B.4.4 Aktuarfunksjonen

Finansforetaksloven stiller krav til at et forsikringsforetak skal ha uavhengig kontrollfunksjon med ansvar for aktuarfaglige oppgaver. Aktuarfunksjonen skal påse at brannkassens virksomhet til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. Aktuarfunksjonen koordinerer beregning av tekniske avsetninger og bidrar til effektiv gjennomføring av risikostyringen, særlig med hensyn til de risikomodeller som ligger til grunn for beregning av kapitalkravene.

Aktuarfunksjonen skal informere styret og ledelsen om påliteligheten, tilstrekkeligheten og usikkerheten i beregningen av tekniske avsetninger.

Aktuarfunksjonen rapporterer og forklarer også eventuelle problemstillinger ved beregningene av de forsikringstekniske avsetningene. Funksjonen skal bidra til effektiv implementering av risikostyringsopplegget, og da særskilt med hensyn til risikomodeller som ligger til grunn for beregning av kapitalkrav i forhold til underwriting og avsetninger samt ORSA.

Aktuarfunksjonen er utkontraktert til Gabler AS.

B.5 Internrevisjonsfunksjonen

Finansforetaksloven stiller krav til internrevisjonsfunksjon for forsikringsforetak. Internrevisjonen skal kontrollere at selskapet er organisert og drives på en forsvarlig måte og i samsvar med gjeldende krav til virksomheten. Forhold som vurderes som utilfredsstillende, skal rapporteres til styret og daglig leder. Internrevisjonen skal blant annet bidra til å gi styret og daglig leder trygghet for at selskapet har hensiktsmessige og effektive prosesser for risikostyring og internkontroll.

Funksjonen skal ha tilstrekkelig myndighet til å utøve sitt ansvar, herunder fullstendig og ubegrenset tilgang til å innhente informasjon fra selskapet for å kunne ivareta sitt ansvar og sine oppgaver. Funksjonen rapporterer direkte til styret.

Internrevisjonsfunksjonen er utkontraktert til Gabler AS.

B.6 Utkontraktering

Brannkassen har utkontraktert deler av sin virksomhet. Utkontraktering setter brannkassen i stand til å fokusere på kjerneoppgavene sine og gir tilgang til kompetanse som ikke er tilgjengelig internt. Selskapet har utarbeidet policy og tilhørende retningslinjer for utkontraktering som gir føringer for hvordan selskapet skal identifisere, vurdere og håndtere risiko knyttet til utkontraktering, samt sikre forsvarlig styring og kontroll med utkontrakterte tjenester i henhold til gjeldende regelverk.

Forsvarlig utkontraktering innebærer at selskapet skal ha nødvendig kompetanse og kapasitet til å føre kontroll med utkontrakterte oppgaver. Kjerneoppgaver skal ikke utkontrakteres. Selskapet skal risikovurdere selve utkontrakteringen og gjennomføre en evaluering av oppdragstakerne. Utkontraktert virksomhet skal inngå i selskapets beredskapsplaner. Vurderingene skal oppdateres løpende.

Avtale om utkontraktering skal være skriftlig og sikre selskapets forsvarslinjer samt tilsynsmyndigheters tilgang til kontroll av oppdragsgiver. Utkontraktering av vesentlig betydning for selskapets virksomhet samt all IKT-utkontraktering skal styrebehandles.

Selskapet er underlagt krav til meldeplikt ved utkontraktering. Finanstilsynet skal varsles ved inngåelse av avtale om utkontraktering som vurderes kritisk eller viktig, ved endringer av slike avtaler eller ved bytte av oppdragstaker. Melding skal gis minst 60 dager før avtalen, endringen eller byttet trer i kraft. Selskapet skal uavhengig av meldeplikt, vedlikeholde en oversikt over samtlige utkontrakteringsavtaler.

C. Risikoprofil

Alle risikoberegninger for Hallingdal Gjensidig Brannkasse er gjort i henhold til Solvens regelverket og EIOPA sin standardmodell. Dette er en modell som skal fange opp ulike risikoer et forsikrings-selskap kan ta på seg, som markedsrisiko ved aksjer og investeringer, motpartsrisiko ved at andre selskaper eller kunder ikke kan betale for seg eller risiko for at premien ikke dekker alle fremtidige skader som kan gi store tap.

Dette kapitlet går gjennom alle risikoberegninger hvor resultatet blir et kapitalkrav, altså et minstekrav på hvor mye eiendeler et selskap må ha for at kunden kan være trygg på at fremtidige skader vil bli betalt.

Risikomodul	2022-12-31	2021-12-31	Endring
Markedsrisiko	78 379	103 627	-25 247
Non-life risiko	21 585	17 066	4 519
Motpartsrisiko	3 299	3 333	-34
Operasjonell risiko	1 114	1 081	33
Diversifisering	-15 705	-13 777	-1 927
Sum	88 673	111 329	-22 656

C.1 Forsikringsrisiko

Forsikringsrisiko inneholder tre ulike risikoer som alle skal måle risikoen knyttet til forsikringsdriften: premie- og reserverisiko, katastroferisiko og avgangsrisiko.

Premie- og reserverisiko

Premierisiko skal beskrive usikkerheten rundt fremtidige innbetalinger og om premien kunden betaler er nok for å dekke fremtidige skader. Systematisk feil prising vil over tid kunne føre til betydelige tap, og denne risikoen beregnes ut fra forventet premie det neste

året. Typisk vil større skader over tid, høyere skadefrekvens og høyere konkurranse være drivere for en høyere premierisiko.

Fra en skade inntreffer og verdi vurderes til en kunde mottar penger holder man beløpet som en reserve. Dette gjelder innmeldte skader og inntrufne skader som ikke er meldt inn enda. Sistnevnte reserve kalles IBNR og vil kunne variere betydelig ettersom den ikke kan observeres direkte og må estimeres. Usikkerheten rundt om reservene faktisk er store nok til å dekke alle åpne skadesaker skal reflekteres i reserverisikoen. Største risikodriver innenfor reserverisiko er hvor lang tid det tar før en skade er ferdig oppgjort. Lengre tid, betyr som regel høyere usikkerhet knyttet til beløpene.

Katastroferisiko

Katastroferisiko defineres av EIOPA som verste krise som forventes å skje en gang i løpet av 200 år. For eiendom er det for eksempel definert som et scenario hvor alle hus innenfor et 400 meters område brenner ned eller ødelegges fullstendig.

Katastrofescenarioer vil typisk bli sikret av forsikringsselskapet ved å tegne gjenforsikring, og alle forsikringsselskap i Norge må være en del av Norsk naturskadepool som er en ordning som sikrer at kunder får betalt skader knyttet til naturskader.

Avgangsrisiko

Avgangsrisiko er risiko knyttet til at kunder sier opp avtaler og forlater selskapet før avtaleperioden er ferdig. Siden man da heller ikke kan melde inn skader vil dette som regel være begrenset til en liten reduksjon i fortjeneste.

Risikomodul	2022-12-31	2021-12-31	Endring
Katastroferisiko	18 041	13 939	4 103
Premie og reserverisiko	8 170	6 961	1 209
Diversifisering	-4 626	-3 833	-792
Sum	21 585	17 066	4 519

C.2 Markedsrisiko

Standard praksis for et forsikringsselskap er å ha verdier spredt gjennom en investeringsportefølje tilpasset forventete skadeutbetalinger og selskaps toleranse for risiko. Under markedsrisiko kalkulerer man risikoen for at disse investeringene plutselig taper verdi, eller at andre faktorer som sentralbankens rente, valutaer eller lignende endres.

Et viktig begrep i Solvens II regelverket «forsiktighetsprinsippet» eller «prudent person principle». Overordnet innebærer forsiktighetsprinsippet at investeringer alltid skal være til det beste for kundene og at man ikke skal påta seg risiko som man ikke kan forstå, måle eller raskt selge unna om det trengs.

For å sikre dette har Hallingdal Gjensidig Brannkasse en definert investeringsstrategi som må følges av forvalterne, som også begrenser investeringer i risikoer man ikke fort kan selge unna, for eksempel eiendommer.

Risikomodul	2022-12-31	2021-12-31	Endring
Aksjerisiko	56 216	75 309	-19 093
Valutarisiko	13 921	14 895	-974
Eiendomsrisiko	13 419	14 036	-617
Spread risiko	8 221	15 588	-7 367
Renterisiko	5 250	4 733	517
Konsentrasjonsrisiko	714	875	-161
Diversifisering	-19 361	-21 809	2 448
Sum	78 379	103 627	-25 247

C.3 Motpartsrisiko

Kredittrisiko er risikoen for at motparter som reassurandører, banker eller kunder ikke klarer betale for seg. Dette reduseres ved å være bevisst på kredittvurderinger av selskapene man har som motpart.

Risikomodul	2022-12-31	2021-12-31	Endring
Motpartsrisiko	3 299	3 333	-34

C.4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at selskapet ikke klarer å oppfylle sine løpende forpliktelser og enten må selge investeringer på et ugunstig tidspunkt eller innhente dyr finansiering. For skadeforsikring er dette som regel ikke et problem siden premie blir forskuddsbetalt, og med jevnlig innbetalinger.

C.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko skal vurdere tap knyttet til prosessfeil eller menneskelige feil som gjør at man enten får en direkte økonomisk konsekvens eller taper omdømme. Det er en rekke tiltak og prosesser som skal minimere denne risikoen, inkludert andrelinjefunksjoner og rapporteringslinjer. Disse er beskrevet i kapittel B.

Risikomodul	2022-12-31	2021-12-31	Endring
Operasjonell risiko	1 114	1 081	33

C.6 Andre vesentlige risikoer

[Skriv om andre vesentlige risikoer hvis det er relevant]

D. Verdsettelse for solvensformål

Eiendeler og forpliktelser verdsettes til virkelig verdi under Solvens II. Dette er beste estimat på verdien som eiendelen eller forpliktelsen ville handlet for i en transaksjon mellom informerte parter under normale konkurranseforhold. For noen eiendeler og forpliktelser kan verdsettelsen under Solvens II avvike fra verdsettelsen under norske

regnskapsregler. Formålet med dette kapitlet er å beskrive verdsettelsen av eiendeler og forpliktelser under Solvens II, samt å forklare eventuelle avvik mot norske regnskapsregler der det er vesentlig.

D.1 Eiendeler

Tabellen under viser verdien av selskapets eiendeler pr. 31.12.2022 målt under henholdsvis Solvens II og norske regnskapsregler.

Eiendeler	Solvens II	Regnskap	Forskjell
Investeringer	328 595	328 595	0
Kontanter og kontantekvivalenteer	50 731	50 731	0
Andre eiendeler	20 720	20 720	0
Gjenforsikringsandel av forsikringstekniske avsetninger	10 801	0	10 801
Eiendom, anlegg og utstyr til eget bruk	8 740	8 740	0
Fordringer i forbindelse med gjenforsikring	3 532	3 532	0
Premieavsetning i forbindelse med gjenforsikring	0	0	0
Skadeavsetning i forbindelse med gjenforsikring	0	11 510	(11 510)
Sum	423 120	423 829	(709)

Finansielle investeringer

Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin eksponering mot aksjerisiko og renterisiko oppnås i hovedsak gjennom eierskap av verdipapirfond. Verdipapirfond styres av forvaltere som investerer kundenes midler i aksjer, obligasjoner eller en kombinasjon av begge. Andelene i et verdipapirfond verdsettes basert på de kvoterte markedsprisene til fondets underliggende investeringer. Verdsettelsen er lik i Solvens II og regnskapet.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter er kontanter, bankinnskudd og kortsiktige, likvide investeringer som lett kan konverteres til kontanter, for eksempel statsobligasjoner. Eiendeler av denne typen verdsettes til nominell verdi. Verdsettelsen er lik i Solvens II og regnskapet.

Gjenforsikring utestående

Hallingdal Gjensidig Brannkasse deler risiko med motparter ved å inngå gjenforsikringsavtaler som forplikter dem til å betale en andel av erstatningsutbetalinger i bytte mot en andel av premieinntekter. Beløpet som motparter skylder oss for sin andel av oppgjorte skader defineres som en eiendel. Den verdsettes til nominell verdi. Verdsettelsen er lik i Solvens II og regnskapet.

Øvrige eiendeler

Brannkassen ble i mai 2019 kjent med at Sparebank 1 Østlandet hadde mottatt en bindende forhåndsuttalelse fra Skatteetaten om at bankens kundeutbytte er skattemessig fradragsberettiget. Under henvisning til denne ble det sendt inn korrigerende skattemeldinger

for årene 2015, 2016 og 2017, og utbetalt kundeutbytte i 2018 og etterfølgende år ble fradragsført i skattemeldingene. Skatteoppgjøret har vært i samsvar med dette.

I regnskapet ble det avsatt skatt av utbetalt utbytte på grunn av en viss usikkerhet om fradragsretten de første årene. Etter ny vurdering er de tidligere avsetningene tilbakeført i regnskapet for 2022.

På samme måte som for Sparebank 1 Østlandet er det en klar tilknytning mellom utbetaling av utbytte og fremtidige inntekter for brannkassen.

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Forsikringstekniske avsetninger er verdien av forventede fremtidige erstatningsutbetalinger. Under Solvens II skal de forsikringstekniske avsetningene verdsettes til virkelig verdi. Ettersom forsikringsforpliktelser ikke omsettes i et aktivt marked med lett tilgjengelige og hyppig oppdaterte priser, må deres virkelige verdi estimeres i en modell. I et teoretisk fritt marked ville en pensjonsforpliktelse blitt omsatt for den forventede nåverdien til fremtidige utbetalinger. I tillegg ville kjøperen blitt kompensert for alternativkostnaden av kapitalen som måtte brukes til å etterleve solvenskapitalkravet. Derfor verdsettes forsikringstekniske avsetninger til beste estimat av nåverdien til fremtidige utbetalinger pluss en risikomargin under Solvens II. Disse to komponentene forklares i nærmere detalj under.

Beste estimat

Selskapets fremtidige utbetalinger er tilknyttet skader som er inntruffet, men ikke utbetalt (erstatningsavsetning) og skader som ikke er inntruffet enda (premieavsetning). Utbetalingene i premieavsetningen beregnes ved å multiplisere fremtidige premieinntekter med combined ratio (historiske skadeutbetalinger og driftskostnader som andel av historiske premieinntekter). Disse utbetalingene neddiskonteres med EIOPA sin rentekurve for Norge uten volatilitetsjustering for å komme til beste estimat for premieavsetningen.

Erstatningsavsetningen sine utbetalinger beregnes ved å bruke historisk forsinkelse mellom skadehendelser og rapportering til å estimere fremtidige utbetalinger tilknyttet skader som er inntruffet, men ikke rapportert. Dette legges til forventede utbetalinger tilknyttet uoppgjorte, rapporterte skader. Forventede driftskostnader relatert til behandlingen av skadene tas også med. Summen av dette utgjør utbetalingene tilknyttet erstatningsavsetningen. Til slutt neddiskonteres utbetalingene på samme måte som premieavsetningen for å komme til beste estimat for erstatningsavsetningen.

Ettersom Hallingdal Gjensidig Brannkasse deler risiko gjennom gjenforsikringsavtaler, er motparter ansvarlige for en andel av fremtidige erstatningsutbetalinger. Nåverdien av denne gjenforsikringsandelen nedjusteres med motpartsrisiko og trekkes fra summen av erstatningsavsetningen og premieavsetningen. Resultatet utgjør beste estimat for verdien av Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin andel av forsikringsforpliktelsene.

Risikomargin

Risikomarginen estimerer alternativkostnaden til kapitalen som en kjøper av forsikringsforpliktelsene måtte brukt til etterlevelse av solvenskapitalkravet. Det legges til grunn en alternativkost på 6% per år. Summen av beste estimat og risikomargin utgjør den virkelige verdien av Hallingdal Gjensidig Brannkasse sine forsikringstekniske avsetninger.

Avvik mellom regnskap og Solvens II

Metodene for verdsettelse av forsikringstekniske avsetninger er ulike i norske regnskapsregler og Solvens II. De viktigste forskjellene er at man ikke benytter neddiskontering eller risikomargin i regnskapet. Tabellene under viser Hallingdal Gjensidig Brannkasse sine forsikringstekniske avsetninger pr. 31.12.2022 målt etter Solvens II og norske regnskapsregler.

Forsikringstekniske avsetninger	Solvency II
Beste estimat	33 924
Risikomargin	3 044
Sum	36 968
Forsikringstekniske avsetninger	Regnskap
Skadeavsetning	23 638
Premieavsetning	18 391
Sum	42 029

D.3 Andre forpliktelser

Hallingdal Gjensidig Brannkasse har også forpliktelser utenom de forsikringstekniske avsetningene fra forrige seksjon. Verdien av disse forpliktelsene pr. 31.12.2022 er rapportert i tabellen under.

Andre forpliktelser	Solvency II	Regnskap	Forskjell
Pensjonsforpliktelser	19 433	19 433	0
Øvrige forpliktelser	13 159	12 071	1 088
Ikke forsikringsrelaterte forpliktelser	1 175	1 175	0
Fordringer i forbindelse med direkte forsikring, herunder forsikringsformidlere	684	684	0
Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	0	0	0
Sum	34 451	33 364	1 088

Forpliktelser ved utsatt skatt

Utsatt skatt beregnes av forskjellen mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier. Siden Solvens II og norske regnskapsregler verdsetter eiendeler og forpliktelser ulikt, blir differansen mellom skattemessige verdier også ulik. Derfor avviker verdien av utsatt skatt mellom Solvens II og norske regnskapsregler.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelser behandles likt under Solvens II og norske regnskapsregler. De verdsettes til beste estimat av nåverdien til fremtidige utbetalinger tilknyttet ansattes pensjon.

Øvrige forpliktelser

Her inkluderes alle forpliktelser som ikke er nevnt over. De viktigste avvikene mellom Solvens II og norske regnskapsregler stammer fra behandlingen av avsatt utbytte og avsetningen til Garantiordningen for skadeforsikring. Avsatt utbytte er en forpliktelse under norske regnskapsregler, men behandles som en netto eiendel og trekkes fra solvenskapitalen under Solvens II. Avsetningen til Garantiordningen for skadeforsikring anses som del av egenkapitalen under norske regnskapsregler, mens Solvens II kategoriserer den som en forpliktelse.

E. Kapitalstyring

Målet med Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin kapitalstyring er å opprettholde ansvarlig kapital på et nivå som alltid dekker regulatoriske kapitalkrav i tillegg til en buffer. Det regulatoriske kapitalkravet består av solvenskapitalkravet som er beskrevet i kapittel C og kapitalkravet fra ORSA-prosessen som ble nevnt i kapittel B. Til slutt skal bufferkapitalen balansere selskapets ønske om å redusere risiko ytterligere med ønsket om å oppnå tilstrekkelig avkastning på kapitalen. Kapitalstyringen kan visualiseres slik:

Pilar 1 + ORSA + Buffer kapital	Green	Kapitaldekning på ønsket nivå
Buffer kapital sone	Yellow	Kapitaldekning under ønsket nivå, gjennomfør tiltak
Pilar 1 + ORSA	Orange	Kapitaldekning under ønsket nivå, gjennomfør tiltak
Pilar 1	Red	Kapitaldekning under regulatorisk krav

E.1 Ansvarlig kapital

Ansvarlig kapital er egenkapital og annen kapital som kan brukes av selskapet til å absorbere tap. Den deles inn i tre nivåer avhengig av hvor lett den kan tilgjengeliggjøres for å dekke tap, både under ordinær drift og under finansiell uro:

- Kapitalgruppe 1: Innbetalt aksjekapital, opptjent egenkapital, m.m.
- Kapitalgruppe 2: Etterprioritert gjeld, f.eks. naturskadepoolen, m.m.

- Kapitalgruppe 3: Kapital som ikke inngår i (1) eller (2)

Den ansvarlige kapitalen som kan stilles til å dekke solvenskapitalkravet (tellende kapital) må tilfredsstille følgende begrensninger:

- Kapitalgruppe 1 skal utgjøre minst 50% av ansvarlig kapital
- Kapitalgruppe 3 skal utgjøre mindre enn 15% av ansvarlig kapital
- Kapitalgrupper 2 og 3 skal til sammen ikke overgå 50% av ansvarlig kapital

Den tellende kapitalen som kan stilles til å dekke minstekapitalkravet må tilfredsstille følgende krav:

- Kapitalgruppe 1 skal utgjøre minst 80% av ansvarlig kapital
- Kapitalgruppe 2 skal ikke utgjøre mer enn 20% av ansvarlig kapital

Tabellen under viser sammensetningen av Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin tellende kapital for solvenskapitalkravet og minstekapitalkravet pr.31.12.2022.

Tellende kapital	Til dekning av SCR	Til dekning av MCR
Tier 1	305 140	305 140
Tier 2	35 910	5 564
Tier 3	6 603	0

E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

Solvenskapitalkravet (SCR) estimerer størrelsen på tapet i ansvarlig kapital som forventes å inntreffe med 0,5% sannsynlighet over de neste 12 måneder. Minstekapitalkravet (MCR) estimerer størrelsen på tapet som forventes å inntreffe med 15% sannsynlighet over de neste 12 måneder. Et forsikringsforetak sin ansvarlige kapital må ligge over SCR. Dersom ansvarlig kapital faller under SCR, vil tilsynsmyndighetene gripe inn med strengere og strengere tiltak jo nærmere den ansvarlige kapitalen kommer MCR.

Tabellen under viser Hallingdal Gjensidig Brannkasse sin SCR, samt størrelsen på MCR pr. 31.12.2022. Se tabellen over risikoprofil i kapittel C for en detaljert oversikt over sammensetningen av SCR.

Kategori	2021-12-31	2022-12-31	Endring
Total SCR	111 329	88 673	-22 656
Total MCR	27 832	27 818	-15

E.3 Bruk av den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko ved beregningen av solvenskapitalkravet

Hallingdal Gjensidig Brannkasse bruker ikke den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko.

E.4 Forskjeller mellom standardformelen og interne modeller som brukes

Hallingdal Gjensidig Brannkasse følger standardmodellen. Derfor er det ingen avvik å rapportere.

E.5 Brudd på minstekapitalkravet og brudd på solvenskapitalkravet

Ingen brudd å rapportere pr. 31.12.2022.

Vedlegg